

Program for Byrådets temamøde den 22. juni 2017

VIBORG
KOMMUNE

Budget 2017-20

Program (før pausen)

Tidspunkt	Emne
12.30-12.40	Velkomst v/Torsten Nielsen
12.40-13.10	Aktuel kommunaløkonomi v/Klaus Christiansen <ul style="list-style-type: none">- Rammerne for budgetlægningen, årets økonomiaftale- Særlige budgetudfordringer (bl.a. demografi og modtagelse af flygtninge)- Spørgsmål i plenum
13.10-14.40	Præsentation af udvalgenes budgetforslag v/udvalgsformændene <ul style="list-style-type: none">- Hvordan foreslås driftsreduktionerne på to procent udmøntet?- Hvad foreslås råderummet på en halv procent anvendt til?- Hvad har de største udfordringer været, og hvilke større omprioriteringer foreslås?- Hvilke nye anlægsønsker foreslås, og hvordan foreslås de finansieret? <p>Ca. 10 minutter til hvert udvalg inklusiv spørgsmål.</p> <p>Rækkefølge: BUU, AESU, SAU, KFU, TU, KMU, UUHI, ØEU</p>
14.40-15.00	Pause

Program (efter pausen)

Tidspunkt	Emne
15.00-15.15	Præsentation af partiernes spørgsmål og forslag om udvidelser/reduktioner v/Klaus Christiansen
15.15-15.30	Status vedr. indsatsen for unge ledige
15.30-16.15	Politisk drøftelse af de vigtigste temaer i årets budgetlægning <ul style="list-style-type: none">- Fx økonomiaftalen: Omprioriteringsbidrag, anlægsloft, compensation for flere flygtninge m.v.- Fx særlige budgetudfordringer: bl.a. flygtninge og demografi Drøftelse i partigrupper i grupperum (30 min.) og i plenum (15 min.)
16.15-16.40	Præsentation af politikerportal I politikerportalen kan man finde nøgletal om fx <ul style="list-style-type: none">- Businessregion Århus- Kend din kommune (sammenligning med 7 byerne)- Sygefravær- Befolkningsprognose
16.40-16.45	Afrunding v/Torsten Nielsen

Økonomiaftalen i meget kort form

- God aftale i forhold til Regeringens udspil fordi;
 - Omprioriteringsbidraget udgår!
 - Ekstraordinært finansieringstilskud er fastholdt
- Men det er en meget stram aftale med ***minusvækst***.
 - Kommunernes serviceudgifter reduceres med 0,5 mia. kr. årligt svarende til ca. 8 mio. kr. for Viborg Kommune
- Og der er ikke flere penge:
 - til flere flygtninge (drøftes igen næste år)
 - og kommunerne skal fortsat selv håndtere det demografiske udgiftspres pga. flere ældre

Aktuel økonomi ved Klaus Christiansen

- Økonomiaftalen og dens betydning for Viborg Kommune
- Den videre budgetlægning

Økonomiaftale

- Den kommunale sektor udgør en stor del af den offentlige sektor i Danmark
- Regeringen har behov for at styre de økonomiske rammer (væksten i de kommunale udgifter)
- Kommunerne (KL) har behov at bevare det kommunale selvstyre = lokalt råderum
- Aftalesystem siden 1980 hvor regering og KL aftaler kommunernes økonomiske rammer – både udgifter og indtægter
- Aftalen gælder for kommunerne under et

De 4 hovedknaster

- Omprioriteringsbidrag (servicerammen)
- Finansieringstilskud
- Midtvejsregulering af overførselsudgifter
- Anlægsniveau med loft og sanktioner

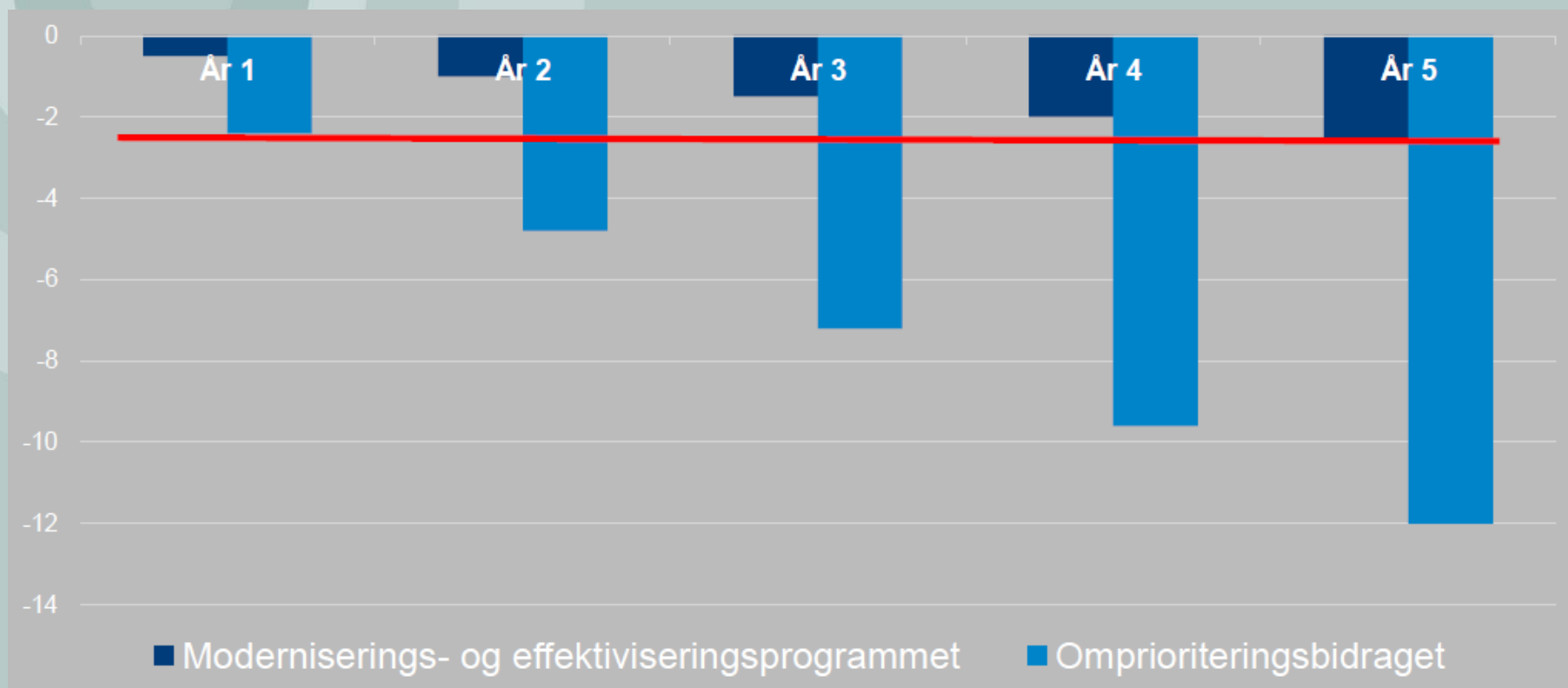

Omprioriteringsbidraget afskaffes

- I 2017 tilbageføres 2,2 mia. kr. ud af et lovbestemt omprioriteringsbidrag på 2,4 mia.kr. (reduktion på 0,2 mia.kr.)
- Resterende 0,2 mia. kr. indgår i finanslovsforhandlingerne for 2017 – til borgernær velfærd i kommunerne
- Fra 2018 erstattes omprioriteringsbidraget af et flerårigt **moderniserings- og effektiviseringsprogram** i kommunerne.
 - Målsætning om effektivisering på 1 mia. kr. årligt i 2018-20
 - Kommunerne beholder halvdelen, men skal aflevere en ½ mia. kr. årligt
- Kommunerne afleverer 0,3 mia. kr. til ”en mere effektiv administrativ drift” allerede i 2017

Fra omprioriteringsbidrag til moderniserings- og effektiviseringsprogram

Finansieringstilskud i 2017

- Finansieringstilskud på 3,5 mia. kr. (samme niveau som i 2016)
- 2 mia. kr. "skævdeles" efter de samme kriterier som i 2016-aftalen:
 - 1 mia. kr. fordeles efter beskatningsgrundlag
 - 1 mia. kr. fordeles efter strukturelt underskud
- 1,5 mia. kr. fordeles efter bloktilskudsnøglen, dvs. indbyggertal
- Vi forventer, at Viborg får ca. 90 mio.kr. i 2017, og der er budgetlagt med 50 mio. kr. , dvs. en forbedring på ca. 40 mio. kr. i 2017

Endelige beløb bliver udmeldt fra Social- og Indenrigsministeriet primo juli.

Midtvejsregulering af overførselsudgifter

- Midtvejsreguleringen er en mekanisme, der regulerer for konjunkturer, primært overførselsudgifter
- Indført efter ønske fra kommunerne, som budgetværn
- Regulerer både op og ned (+/–)
- Nye skøn for overførselsudgifter er 2,6 mia. kr. lavere end aftalt sidste år (ud af 71,6 mia. kr. svarende til 3½%)
- I alt for 2,8 mia. kr.
- **Kun de 1,5 mia. kr. reguleres – resten er forhandlet væk**
- **Vi kan ikke se det i Viborg Kommunes tal!!**

Anlæg

- Anlægsniveauet er reduceret med 0,3 mia. kr. – mindre end frygtet
- Anlægsniveau på 16,3 mia.kr.
- **Loft og sanktion på anlægsbudgettet:** 1 mia. kr. af bloktilskuddet er betinget af aftaleoverholdelse
- Ingen sanktion på regnskab, men...

”Regeringen og KL er enige om at tillægge det stor betydning, at de kommunale anlægsudgifter både i budgetterne og regnskaberne ligger inden for rammerne af aftalen...”

- Anlægsbudgettet i 2017 ligger ca. 30 mio. kr. over Viborgs andel af anlægsrammen på landsplan beregnet som befolkningsandel, men der er ingen fordelingsnøgle.....

Skat og sanktioner

- Skatten skal holdes i ro og omfatter en pulje på 200 mio. kr. til skatteforhøjelser, forudsat at andre kommuner sænker tilsvarende og sanktioner er stadig gældende (individuel og kollektiv)
- Serviceramme (drift) med loft og sanktioner ved både budget (kollektiv) og regnskab (individuel og kollektiv)
- Anlægsramme med loft og sanktion ved budget

Opgørelse af lånepuljer og tilskud

- som uddeles af SIM efter ansøgning

Aftalte lånepuljer i økonomiaftalen 2017	Landet i mio. kr.
Pulje til investeringer med effektiviseringspotentiale	650
Pulje til kommuner med lav likviditet	500
Ordinær pulje	200
I alt	1.350

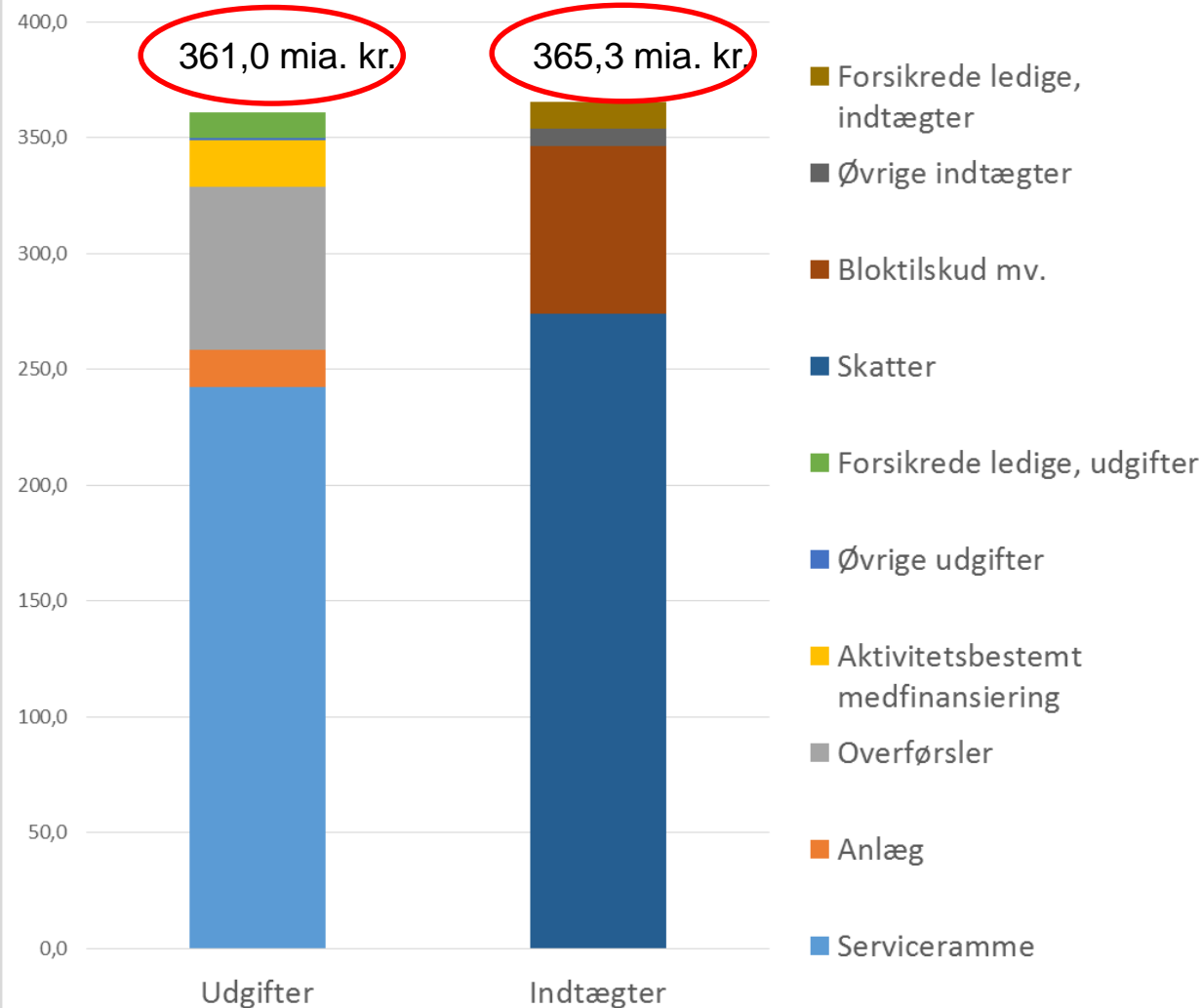
Aftalte tilskudspuljer i økonomiaftalen 2017	Landet i mio. kr.
Skattepulje (der forventes frist primo september)	150
Særtilskudspulje til vanskeligt stillede kommuner	300
I alt	450

SIM udmelder kriterier primo juli, **ansøgningsfrist primo august**, så svar kan indgå ved budgetforhandlingerne.
Låneansøgninger sendes administrativt.

Balancen i årets økonomiaftale

Kommunernes balance 2017

Aftalen er overfinansieret (flere indtægter end udgifter) på grund af finansieringstilskuddet.

Service- og anlægsudgifter er ramme- og sanktionsbelagte, så vi kan ikke bruge pengene

KL's råd: afdrag gæld!

Øvrige temaer i økonomiaftalen

- **Flygtninge** – regeringen anerkender pres og usikkerhed, men ingen nye penge – status drøftes i starten af 2017
- **Socialområdet** – fokus på udgiftspres og styringsmuligheder
- **Folkeskolen** – reform er på rette spor, fortsat fokus på inklusion, efteruddannelse af ledere
- **Sundhed** – fortsat udvikling af det nære sundhedsvæsen og justering af model for kommunal medfinansiering (KMF)
- **Vækst og erhvervsfremme** – mange aktører på banen, regeringen kommer med en plan til efteråret
- **Regelforenkling**, styring og effektivisering

Økonomaftalens hovedresultater

- omsat til Viborg Kommune

(hele landet i mia. kr.)	Viborg i mio. kr.
Tilbageførsel af omprioriteringsbidrag (2,2 ud af 2,4 mia. kr.)	33
Finansieringstilskud (3,5 mia. kr.)	40
I alt	73

(hele landet i mia. kr.)	Viborg i mio. kr.
Midtvejsregulering (- 1,5 mia. kr.)	-25
Effektivisering af administration (-0,3 mia. kr.)	-5
I alt	-30

Forøgelse af råderummet i 2017 = ca. 43 mio. kr.

Råderum og udfordringer i 2017

	Mio. kr.
Økonomiaftalens forøgelse af råderum	43
Byrådets råderum i henhold til budgetprocessen, ½% af serviceudgifter	18
Råderum i alt	<u>61</u>
Demografi – ved fuld finansiering	-24
Flygtninge – på baggrund af sidste års opgørelsesmetode, som er under ny beregning, og stor usikkerhed om antal	-20
Usikkerhedsfaktorer: overførselsområdet og indtægter fra skatter og tilskud, afklares frem til forhandlingsseminaret ultimo august	?
	17?

Ikke endelige tal: Forvaltningen arbejder med flygtningeudgifter, vi afventer udmelding fra KL om budgetforudsætninger på overførselsområdet, samt fra ministeriet om skatter og tilskud mv. **Endelige tal til august.**

Konklusion

- God økonomiaftale fordi omprioriteringsbidraget er væk
- Stram økonomiaftale med minusvækst og fortsatte sanktioner
- Overfinansieret økonomiaftale i 2017 på grund af finansieringstilskuddet – hvad gør vi i overslagsårene?
- Der er (alt andet lige) et ekstra råderum i 2017 på ca. 40 mio. kr., men hvad med overslagsårene?
- Men der er budgetudfordringer, som ikke er inde i budgettet som flygtninge og demografi, og det er ikke de endelige tal
- Mit råd: Lad være med at bruge pengene til vi er sikre på at de er der 😊

Budgetprocessen efter sommerferien

- er lagt væsentligt om

Dato	Aktivitet
18. august	Budgetmaterialerne udsendes til Byrådet. Nyt forhandlingspapir.
22. august kl. 15-18	Byrådet orienteres om budgetsituationen og de vigtigste budgetmaterialer præsenteres. Hoved-MED deltager.
22. august kl. 19-22	Gruppemøder. Grupperne kan få bistand fra Økonomi.
25. august kl. 8 til 26. august kl. 12	Byrådets forhandlingsseminar med deltagelse af direktionen. Holdes på Viborg Gymnasium og HF - uden overnatning.
29. august	Gruppemøder. Grupperne kan få bistand fra Økonomi.
2. september (kl. 9-17)	Forhandlingsudvalget bestående af borgmester og gruppeformænd forhandler, indtil der indgås budgetforlig. (Ændret dato)
5. September (kl. 17)	Gruppemøder.
5. september (kl. 19)	Byrådet orienteres om indholdet af budgetforliget af borgmesteren og forligspartierne.
6. september (kl. 9)	Hoved-MED og strategisk lederforum orienteres om budgetforliget.
14. september	1. behandling i Økonomi- og Erhvervsudvalget. Fællesmøde med Hoved-MED. De 4 råd høres om forliget

Spørgsmål

VIBORG
KOMMUNE

2. Supplerende plancher

Budgetprocessen - faser

1. Driftsrammer

- Reducere rammer med 2 procent. Forøge rammer med puljer på ½ procent
- Nye pris- og lønskøn
- Ny demografi-beregning

2. Udvalgenes budgetlægning

- Budgetlægning inden for rammer
- Anlægsbudget 2017-18
- Effektiviseringer på 2 procent
- Disponere råderum på ½ procent

3. Teknisk tilretning

- Mængderegulering af overførselsudgifter
- Negativ demografi
- Ny lovgivning (DUT)
- Økonomaftale, herunder skatter og tilskud, udligning

4. Politiske forhandlinger

- Basisbudget
- Råderum for Byrådet på ½ procent via effektiviseringer
- Anlægsbudget 2017-18
- Særlige udfordringer: demografi, flygtninge

Januar-marts

Februar-Juni

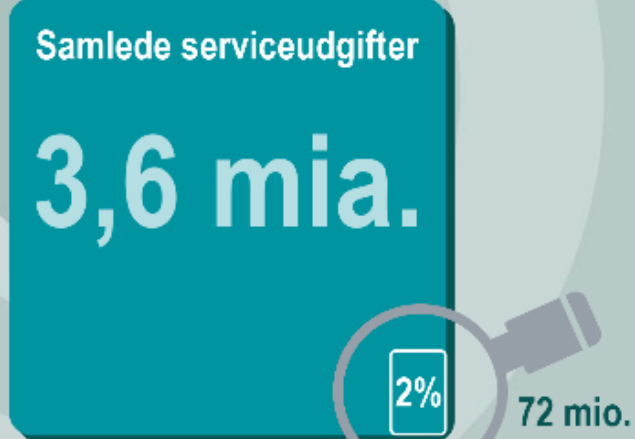
Juni-Juli

August-Oktober

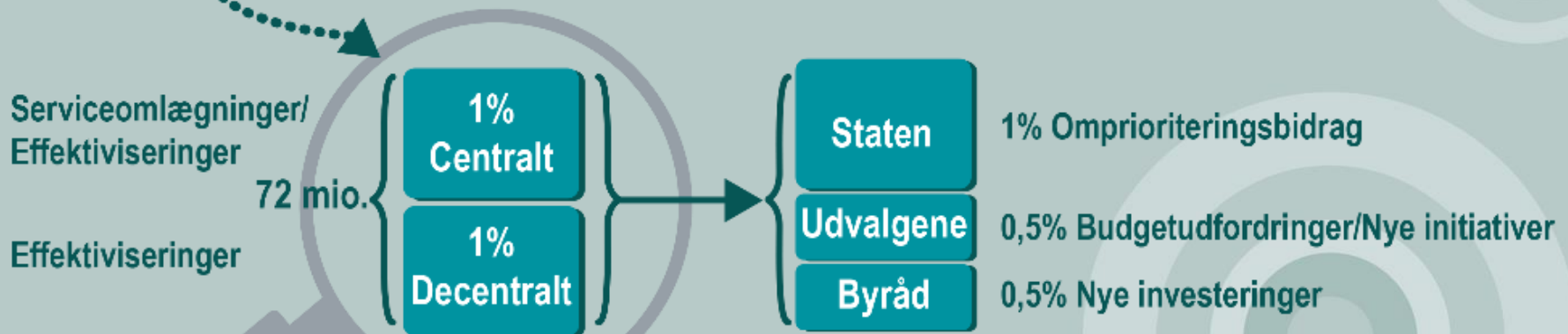
Spilleregler for budgetlægningen

- Drift - omprioritering og effektivisering

Omprioriteringsbidraget udgør ca. 36 mio. kr.

Hvordan findes pengene? Hvad anvendes pengene til?

Spilleregler for budgetlægningen

- Anlæg

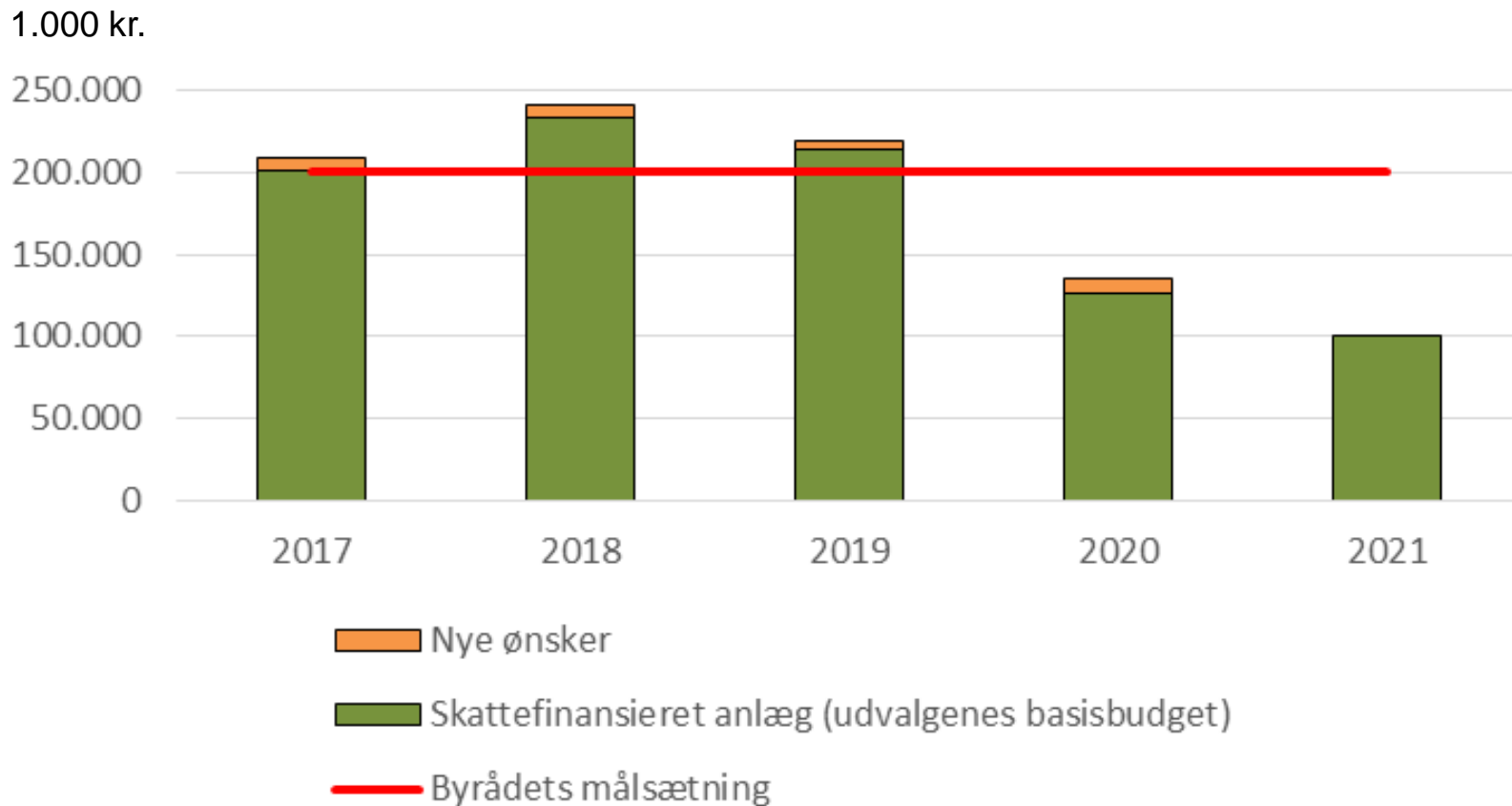
- Udgangspunktet er sidste års budget 2016-19 plus de to ekstra år 2020-21, som blev lagt ind på anlægsbudgettet. 2021 er derfor med som overslagsår i det nye budget.
- Teknisk tilretning af anlægsbudgettet i udvalgene i foråret (dvs. byrådsbeslutninger, objektive forsinkelser)
- Der kan fremsættes forslag til presserende, aktuelle anlægsbehov i 2017 og 2018, og forslagene skal finansieres inden for udvalgenes nuværende anlægsbudget i 2017 og 2018.
 - Det vil sige ingen nye anlægsønsker til 2019-21!
- Reduceret anlægsramme i 2017, jf. økonomiaftalen

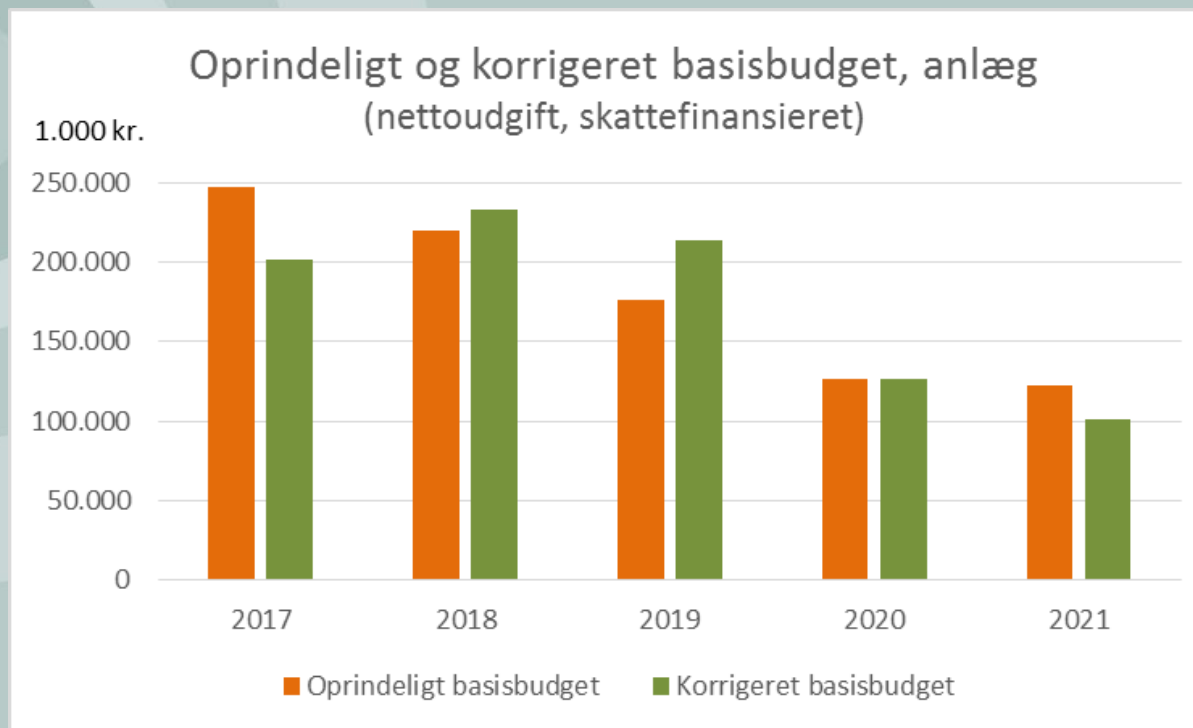
Anlægsbudget 2017-2020 (2021)

- udvalgenes basisbudget og nye ønsker

Skattefinansieret anlæg 2017-2021

Anlægsbudget 2017-2020 (2021) - tekniske ændringer i basisbudgettet

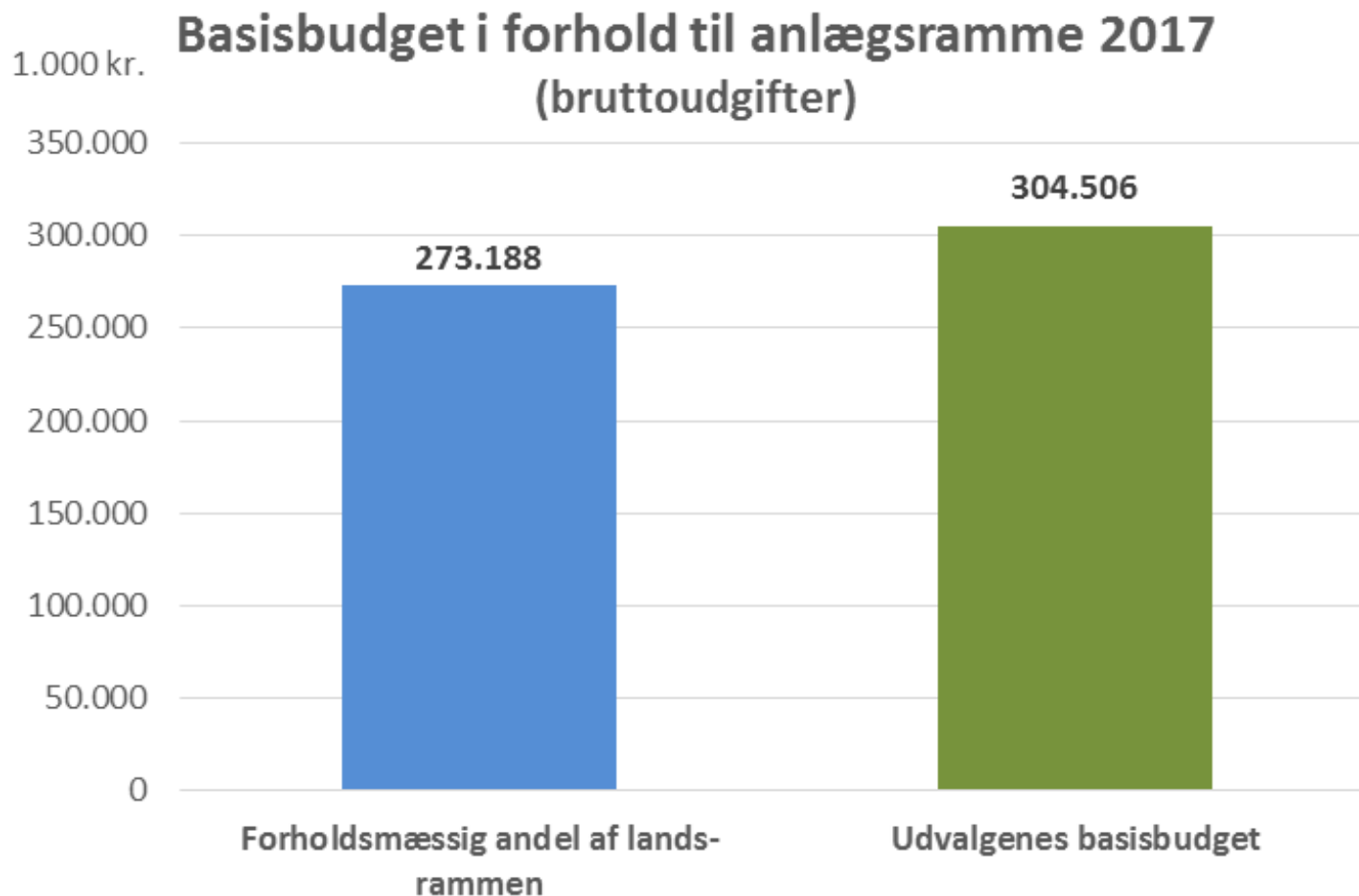

- Der er indarbejdet en række tidsmæssige forskydninger på de enkelte projekter i forhold til det oprindelige basisbudget.
- En del af ændringerne er allerede besluttet i Byrådet.

F.eks. servicearealer, "Banebo", der tidsmæssigt er flyttet fra 2017 til 2019 (Byr. 18.5.2016) - ca. 37 mio. kr.

- Udskiftning af vejbelysning (ELENA) er tidsmæssigt skubbet fra 2017 til 2018 med 13 mio. kr.
- Til gengæld er en række af beløbene til projekterne i Banebyen **fremrykket** til 2017.
- Sammenlagt er det korrigerede budget i 2017 nu ca. 45 mio. kr. lavere end det opr. budget.
- MEN på trods af det, kan der være udfordringer i forhold til vores andel af landsrammen for anlæg!

Anlægsbudget 2017-2020 (2021) - i forhold til anlægsrammen i økonomiaftalen

Øvrige temaer i økonomiaftalen

Sundhed

- Fokus på at udvikle det nære og sammenhængende sundhedsvæsen fortsætter bl.a. via det allerede igangsatte udvalgsarbejde, som forventes af afrapportere i 2016.
- Regeringen og KL er enige om at målrette den kommunale medfinansiering af sundhedsområdet fra 2018, så ordningen aldersdifferentieres og derved i højere grad afspejler de kommunale muligheder for forebyggelse, der hvor kommunerne i forvejen har kontakt med borgerne.

Det specialiserede socialområde

- Regeringen og KL er enige om, at de økonomiske rammer nødvendiggør, at kommunerne fortsat har fokus på at styre udgiftsudviklingen, og regeringen vil arbejde for at understøtte kommunernes styringsmuligheder.
- En række kommuner er aktuelt i gang med at udvikle initiativer, der understøtter en effektiv og helhedsorienteret indsats for borgere med sammensatte og komplekse behov. Regeringen og KL er enige om, at erfaringerne fra dette arbejde skal drøftes med henblik på at understøtte rammerne for kommunernes indsats.
- KL og regeringen har aftalt at styrke indsatsen mod voldsepisoder på botilbud.

Folkeskolen

- Regeringen og KL er enige om, at folkeskolereformen er på rette spor, men der er tale om en betydelig og langvarig omstillingsproces, indtil alle reformens elementer er udrullet på de enkelte skoler. Parterne følger udviklingen tæt.
- Regeringen og KL er enige om, at arbejdet med at skabe inkluderende læringsmiljøer skal tage udgangspunkt i det enkelte barn frem for en overordnet målsætning på 96 pct.
- Regeringen og KL vil nedsætte en arbejdsgruppe, som skal undersøge mulighederne for at understøtte og styrke den fortsatte kompetenceudvikling af skoleledere. Gruppen vil afrapportere inden udgangen af 2016.

Regelforenkling, styring og effektivisering

- KL har med udgangspunkt i bl.a. det fælleskommunale styrings- og effektiviseringsprogram identificeret en række forenklingsforslag, der dækker velfærdsområderne bredt, herunder beskæftigelses-, social- og undervisningsområdet. Regeringen og KL er enige om at undersøge forslagene nærmere med henblik på drøftelse i efteråret 2016.
- Regeringen og KL er enige om at gennemføre en gennemgribende forenkling af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats med afsæt i 12 konkrete anbefalinger fra en foranalyse aftalt i beskæftigelsesreformen. Målet med gennemskrivningen er at gøre loven enklere at administrere for kommunerne og lettere at forstå for borgerne

Vækst og erhvervsfremme

- Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at det er vigtigt at understøtte en effektiv og sammenhængende erhvervsfremmeindsats. Som led heri skal overlap mellem forskellige aktører mindskes. Regeringen vil i andet halvår af 2016 tage initiativ til at drøfte, hvordan man sikrer en mere enkel og fokuseret indsats til gavn for danske virksomheder.